

5 Vervolging

M. Brouwers en A.Th.J. Eggen

- In 2011 werden 226.000 misdrijfzaken bij het Openbaar Ministerie (OM) ingeschreven. Dit is een daling van 15% ten opzichte van 2005, maar een stijging met 8% ten opzichte van 2010.
- Het OM sloot in 2011 39% van de zelf afgedane misdrijfzaken met een transactie af en ongeveer een derde met een sepot. Vergeleken met 2005 nam het aandeel transacties sterk af en het aandeel strafbeschikkingen (16% in 2011) sterk toe.
- Het aantal technische sepot is tussen 2005 en 2011 met een derde afgenomen. Het aantal beleidssepot daarentegen nam met een derde toe. Dit komt vooral door de verdubbeling van het aantal 'kale' sepot, maar ook het aantal voorwaardelijke beleidssepot nam sterk toe. In 2011 is bij de minderjarigen ruim één op de drie sepot een voorwaardelijk sepot.
- Bij transacties in misdrijfzaken met meerderjarige verdachten wordt de voorwaarde betaling geldsom het vaakst (64%) gesteld. Bij transacties in misdrijfzaken met minderjarige verdachten is dit de voorwaarde taakstraf (67%).
- In 2011 was de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane misdrijfzaken 13 weken. De afhandeling van sepot (22 weken) en voegingen (20 weken) duurde langer, terwijl transacties korter duurden (6 weken). De afhandeling van zaken van minderjarigen duurde korter: gemiddeld 11 weken.

Het vorige hoofdstuk bevatte onder meer een beschrijving van de populatie van personen die door de politie als verdachte van het plegen van een misdrijf zijn geregistreerd of aangehouden. De officier van justitie besluit, op grond van de resultaten van het opsporingsonderzoek, of een verdachte wordt vervolgd (zie hoofdstuk 2). In het voorliggende hoofdstuk staat de fase van vervolging van verdachten in misdrijfzaken¹ centraal.

In 2008-2009 is het OM na een experimentele periode gestart met het overhevelen van misdrijfzaken vanuit het oude bedrijfsprocessensysteem COMPAS naar GPS, het nieuwe Geïntegreerd Processysteem Strafrecht. Tegelijkertijd introduceerde men een nieuwe aanpak voor de GPS-zaken. De eerste GPS-zaken waren de relatief eenvoudige standaardzaken, die het grootste deel van de misdrijfzaken uitmaken; de complexe zaken, bijvoorbeeld zaken die door de meervoudige kamer behandeld worden of zaken tegen minderjarige verdachten, behielden voorlopig de oude werkwijze en registratie (zie ook bijlage 3). Door de nieuwe aanpak van GPS-zaken zijn in 2009 en 2010 door het OM naar verhouding meer binnengekomen zaken (nog) niet geregistreerd dan in voorgaande

¹ Misdrijfzaken zijn strafzaken tegen verdachten van een misdrijf die, als zij niet door het OM zelf worden afgedaan, worden behandeld door een strafrechter. Een enkele maal gaat het niet om een misdrijf, maar om een overtreding, omdat er economische overtredingen zijn, die door de strafrechter worden afgehandeld.

jaren. Het OM registreert processen-verbaal later, keurt een deel van de instroom af en registreert deze vervolgens niet meer. Overdrachten worden niet meer als een nieuwe zaak geregistreerd bij het ontvangende parket. GPS-zaken worden door het OM niet meer gevoegd (ad informandum of ter berechting), maar afgedaan door het OM zelf of gedagvaard. Deze aanpak heeft invloed op het aantal ingeschreven zaken en op de door het OM of de rechter afgedane zaken. Bij de duiding van de hier weergegeven cijfers moet hiermee rekening worden gehouden. Ook heeft de overgang naar een nieuwe werkwijze en een nieuw registratiesysteem invloed op de doorlooptijden van zaken: de behandeling duurt gemiddeld langer. De effecten zijn in 2010 groter dan in 2009, omdat in 2010 meer zaken over zijn gegaan naar het nieuwe registratiesysteem. In 2011 zijn de effecten nog niet uitgewerkt.

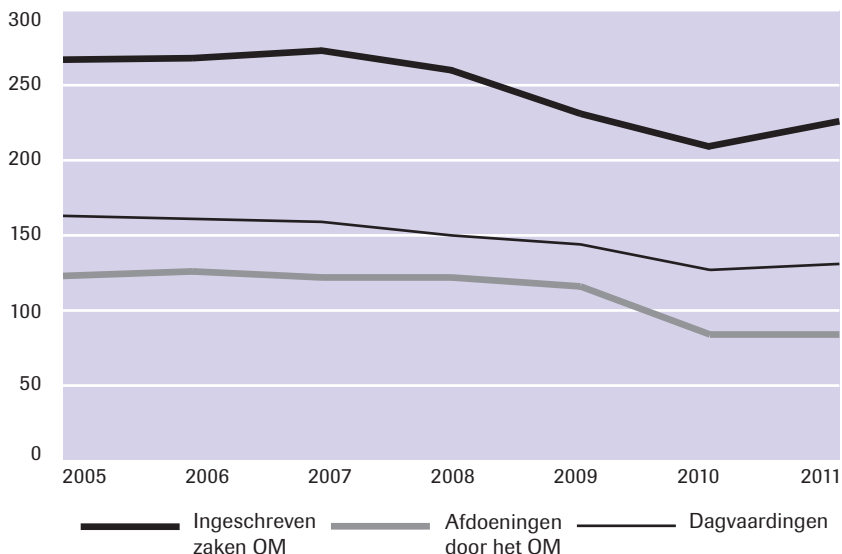
In paragraaf 5.1 wordt de vervolging in misdrijfzaken tegen alle verdachten (minder- en meerderjarigen en rechtspersonen) behandeld. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane misdrijfzaken, en op de wijzen van afdoening van misdrijfzaken door het Openbaar Ministerie (OM). Paragraaf 5.2 kent dezelfde opbouw, maar gaat uitsluitend over misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten.

5.1 Misdrijfzaken tegen alle verdachten

Na afronding van het opsporingsonderzoek beslist de opsporingsinstantie of een opgemaakt proces-verbaal wordt doorgezonden naar het OM voor verdere vervolging. Een misdrijfzaak is een bij het OM ter (verdere) afhandeling ingeschreven proces-verbaal tegen één verdachte wegens één of meer misdrijven. Een misdrijfzaak tegen een verdachte kan dus meer dan één misdrijf bevatten. Misdrijfzaken waarbij de verdachte meer dan één misdrijf heeft gepleegd, worden gerekend bij het misdrijf waarop in de wet de hoogste straf staat. Bij gelijke straffen is het eerstgenoemde delict gekozen. Een verdachte kan een natuurlijk persoon of een rechtspersoon zijn. In het strafrecht wordt voor natuurlijke personen onderscheid gemaakt tussen strafrechtelijk minderjarige verdachten (12-17 jaar) en strafrechtelijk meerderjarige verdachten (18 jaar en ouder). Deze paragraaf behandelt de misdrijfzaken tegen alle verdachten.

5.1.1 Ingeschreven misdrijfzaken

In de periode 2005-2011 is het aantal bij het OM ingeschreven misdrijfzaken gedaald van 266.900 naar 225.500, een daling van 15% (zie figuur 5.1). In 2007 is het aantal ingeschreven zaken het hoogst, in 2010 het laagst. Zoals hiervoor is aangegeven is een deel van de daling het gevolg van de invoering van en registratie in GPS. In de grafiek is te zien dat het aantal ingeschreven zaken in 2011 weer met 8% is gestegen.

Figuur 5.1 Bij het OM ingeschreven en afgedane misdrijfzaken, x 1.000

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle in 2011 ingeschreven verdachten is 86% meerderjarig, 11% minderjarig en 2% een rechtspersoon. Vergeleken met 2005 is het aandeel misdrijfzaken tegen rechtspersonen meer dan gehalveerd. In de verhouding mannen en vrouwen is niet veel veranderd (zie tabel 5.2 in bijlage 4). Een derde van de in 2011 ingeschreven misdrijfzaken betreft een vermogensmisdrijf. Het aandeel ingeschreven misdrijfzaken wegens gewelds- en seksuele misdrijven is 20% en dat van de verkeersmisdrijven 18%. De verschillen met 2005 zijn niet groot. De grootste verandering vond plaats bij de economische misdrijven. Deze laten een daling zien van 10% naar 5% (zie tabel 5.3 in bijlage 4).

5.1.2 Afgedane misdrijfzaken

Er bestaat in Nederland geen vervolgingsplicht (zie hoofdstuk 2). De officier van justitie beslist op grond van door het justitiële beleid aangegeven criteria of tot vervolging (dagvaarden) wordt overgegaan. Zo niet, dan doet het OM de misdrijfzaak zelf af. De in een jaar afgedane misdrijfzaken zijn overigens niet precies dezelfde als de in dat jaar ingeschreven zaken. Het OM behandelt ook zaken van voorgaande jaren en sommige zaken pas in het jaar daarna of nog later.² Ook kunnen twee of meer zaken tegen dezelfde

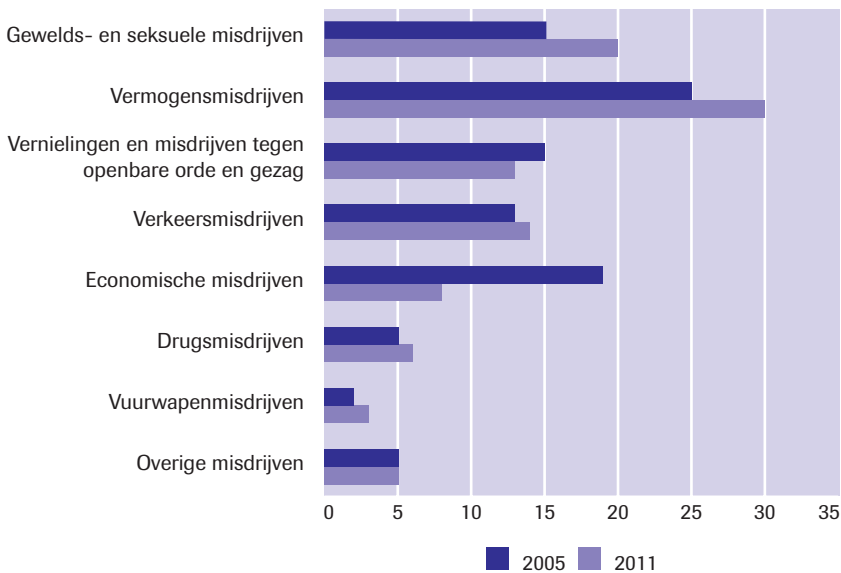
² Zie voor doorlooptijden van misdrijfzaken paragraaf 5.3.

persoon, die in voldoende mate met elkaar samenhangen, worden samengevoegd (zie hoofdstuk 2).

In 2011 was het aantal afdoeningen door het OM 84.400. Dit is een afname van 31% ten opzichte van 2005. De scherpe daling in het aantal afdoeningen door het OM wordt, zoals gezegd, deels verklaard door de invoering van GPS. Van alle door het OM afgedane misdrijfzaken in 2011 ging het in 77% om een man en in 19% om een vrouw (zie tabel 5.4 in bijlage 4).

Het aandeel vermogensmisdrijven in het totaal van de OM-afdoeningen bedroeg in 2011 bijna een derde (30%). Ook relatief veel gewelds- en seksuele misdrijven (20%) waren onderdeel van de OM-afdoeningen. Het aandeel economische misdrijven daalde in de periode 2005-2011 van 19% naar 8% (zie figuur 5.2).

Figuur 5.2 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken naar soort misdrijf

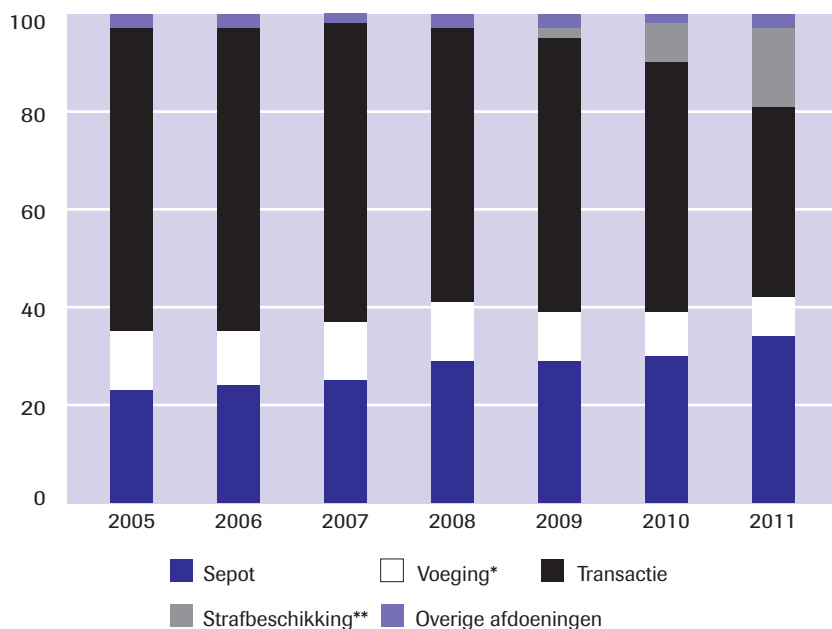
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

De afdoeningen door het OM zijn voor het merendeel septs en transacties. Sinds 2008 kan het OM een misdrijfzaak ook afdoen met een strafbeschikking (zie ook verderop in deze paragraaf). In 39% van alle misdrijfzaken die het OM zelf in 2011 afdeed is een transactie aangeboden. Ongeveer een derde (34%) van de door het OM afgedane misdrijfzaken eindigt in een sepot. Het aandeel strafbeschikkingen is in 2011 gestegen tot 16%. Doordat steeds meer zaken als GPS-zaken worden

behandeld, blijven er steeds minder zaken over die nog op de oude wijze worden afgehandeld en geregistreerd. Hierdoor is het aandeel van geregistreerde voegingen ad informandum en ter berechting in 2011 nog maar 8%. De verhouding tussen de verschillende wijzen van afdoening door het OM is in de periode 2005-2011 geheel veranderd. De aandelen transacties, voegingen en overdrachten namen fors af, terwijl het aandeel septs en het aandeel strafbeschikkingen flink toenamen (zie figuur 5.3).

Figuur 5.3 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken naar wijze van afdoening

* Ter berechting en ad informandum.

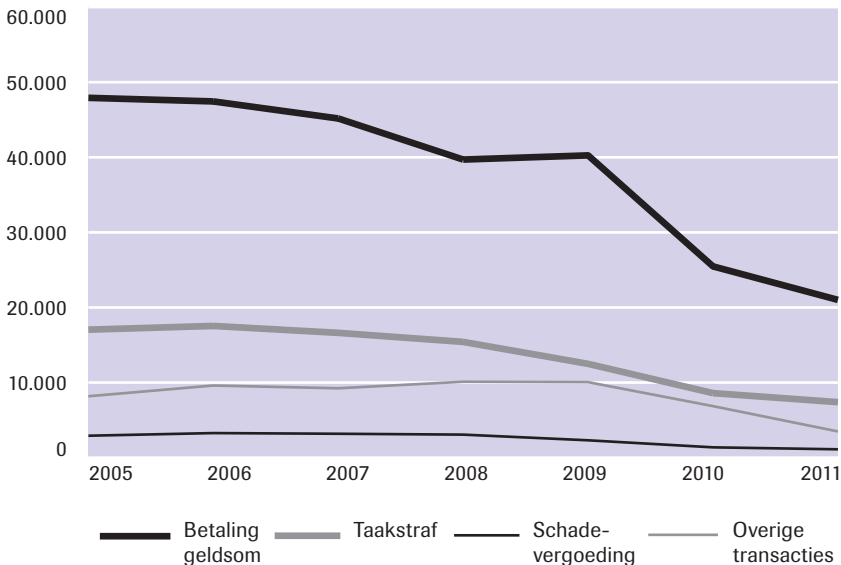
** De strafbeschikking kan sinds 2008 worden opgelegd door het OM.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Afdoening door transactie

In de periode 2005-2011 daalde het aantal transacties met 57% tot 33.000 transacties in 2011. Bijna twee derde van de transacties bestaat uit het betalen van een geldsom. Het aantal transacties betaling geldsom daalde in deze periode ongeveer even sterk als het totale aantal transacties. In 2011 waren er 4.500 minder transacties met betaling van een geldsom dan in het voorgaande jaar. Het aantal transacties met als voorwaarde het uitvoeren van een taakstraf is in de periode 2005-2011 meer dan gehalveerd. In 2011 eindigde 22% van de transacties met de voorwaarde taakstraf (zie figuur 5.4).

Figuur 5.4 Soort transactie OM

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.
Bron: CBS

Ruim een kwart van de transacties met betaling van een geldsom betreft een vermogensmisdrijf en ongeveer een vijfde een economisch misdrijf (zie tabel 5.8 in bijlage 4). Bij de transacties met een taakstraf gaat het vaker om een vermogensmisdrijf (41%), gevolgd door ruim een vijfde voor gewelds- en seksuele misdrijven en bijna een vijfde voor vernielingen (zie tabel 5.9 in bijlage 4). Drugsmisdrijven en (vuur)wapenmisdrijven worden het minst met een transactie afgedaan.

Afdoening door strafbeschikking

Door de inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening mag het OM sinds februari 2008 voor misdrijven waarop minder dan zes jaar gevangenisstraf staat en voor alle overtredingen buiten de rechter om zelf de schuld vaststellen van en straffen opleggen aan verdachten middels een strafbeschikking. De strafbeschikking kan diverse straffen, maatregelen en aanwijzingen inhouden: geldboetes, taakstraffen en ontzegging van de rijbevoegdheid. Maar ook het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer behoort tot de mogelijkheden, net als gedragsaanwijzingen zoals deelname aan een afkickprogramma of een straatverbod. Het OM mag geen vrijheidsbenemende straffen opleggen (zie hoofdstuk 2).

Misdrijven bestraft met een strafbeschikking

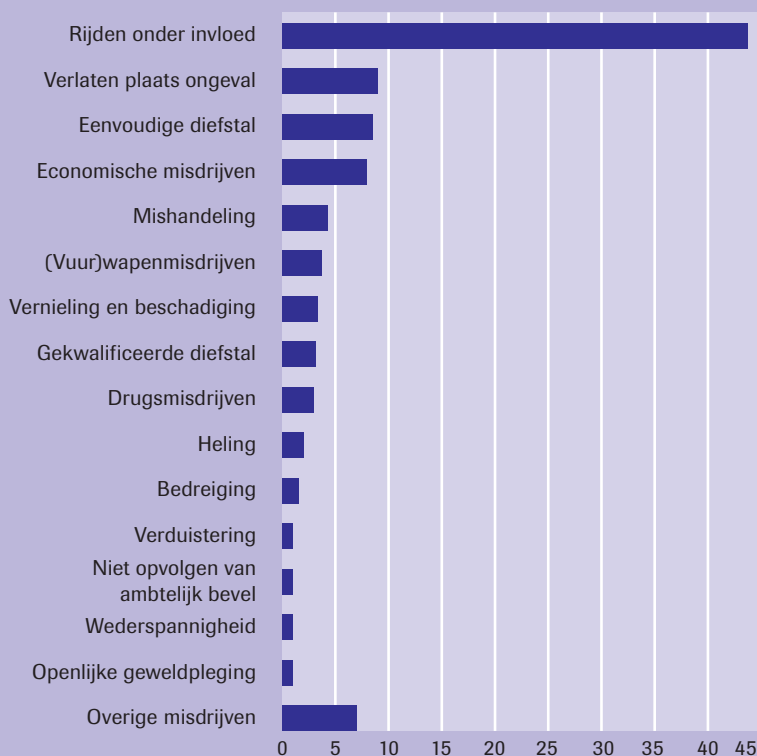
Over de toepassing van de strafbeschikking ten aanzien van misdrijven zijn gegevens beschikbaar van de jaren 2009-2011. In 2009 werd de strafbeschikking ruim 2.000 keer toegepast in een misdrijfzaak. In de jaren erna stijgt het aantal strafbeschikkingen voor dit soort zaken aanzienlijk: in 2010 naar bijna 7.000 en in 2011 naar bijna 14.000.

De strafbeschikking is gefaseerd ingevoerd. Het eerste misdrijf dat in aanmerking kwam om met een strafbeschikking te worden afgedaan, is rijden onder invloed. Zowel in 2009 als in 2010 werd de strafbeschikking dan ook uitsluitend in deze strafzaken gebruikt.

In 2011 paste de officier van justitie de strafbeschikking ook in veel meer andere misdrijfzaken toe, zodat het aandeel van de zaken wegens rijden onder invloed meer dan gehalveerd is (44%).

Na verdachten van rijden onder invloed zijn verdachten van eenvoudige diefstal en verlaten plaats ongeval (beide 9%) en economische misdrijven (8%) relatief vaak met een strafbeschikking bestraft. De verdeling van de strafbeschikkingen over de misdrijfcategorieën laat verder zien dat in 2011 de strafbeschikking al in een groot aantal verschillende soorten misdrijfstrafzaken is opgelegd.

Figuur Soort misdrijf afgedaan met een strafbeschikking in percentages van het totale aantal strafbeschikkingen, 2011

Daar de invoering van de strafbeschikking gefaseerd plaatsvindt, stijgt het aandeel van de strafbeschikking in de afdoeningen door het OM gestaag. In 2009 maakte het OM bijna 2.100 keer gebruik van deze nieuwe wijze van afdoening. In 2010 bedroeg het aantal strafbeschikkingen OM 6.800 en in 2011 13.700. Dit is 16% van het totaal (zie tabel 5.6 in bijlage 4). Deze strafbeschikkingen zijn in de plaats gekomen van transacties.

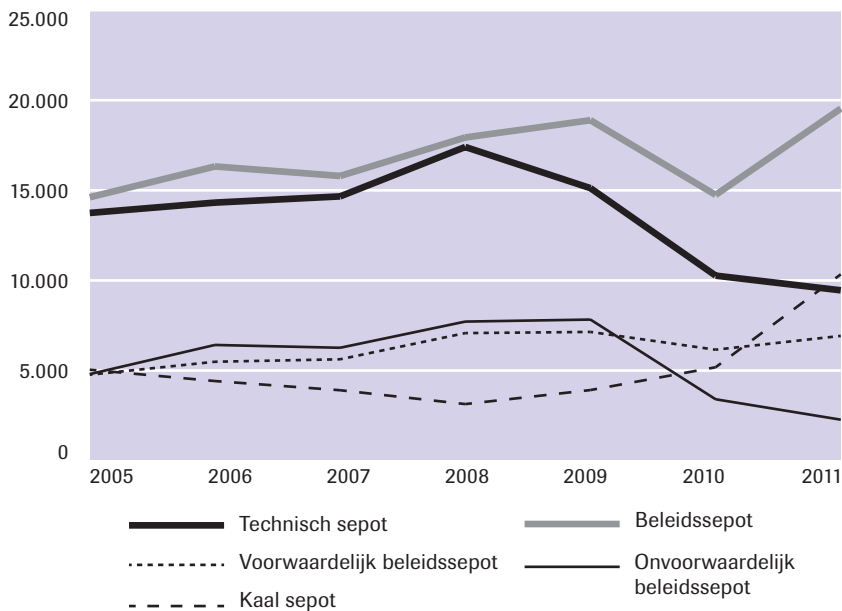
Afdoening door sepot

Er bestaan twee soorten sepots: technische en beleidssepots. Een technisch sepot betekent dat het OM afziet van (verdere) vervolging, omdat vrijwel zeker is dat de verdachte niet wordt veroordeeld. Voorbeelden van een technisch sepot zijn 'wegens gebrek aan bewijs' en 'feit of verdachte niet strafbaar'. Een beleidssepot houdt in dat het OM afziet van vervolging op grond van beleidsrichtlijnen. Sepots wegens het algemene belang, de leeftijd of de gezondheidstoestand van de verdachte zijn voorbeelden van een beleidssepot (zie hoofdstuk 2).

In 2011 seponde het OM in totaal 29.000 misdrijfzaken. Het aandeel beleidssepots (67%) overtreft dat van de technische sepots (33%) in ruime mate. In 2005 was het aandeel technische sepots nog bijna de helft. De afname van het aantal technische sepots in de periode 2009-2011 kan een effect zijn van de invoering van GPS. Immers, alle zaken worden sindsdien eerst beoordeeld, voordat zij worden geregistreerd. Een deel van de ingeschreven zaken wordt vervolgens afgekeurd en niet meer geregistreerd. Dit beoordelingsmoment lag vóór de invoering van GPS pas na de registratie.

Het totale aantal beleidssepots is in 2011 sterk gestegen tot 19.500, een stijging van 34% ten opzichte van het jaar daarvoor. Bij beleidssepots onderscheiden we voorwaardelijke, onvoorwaardelijke en kale sepots. Een kaal sepot is een sepot zonder voorwaarden, zonder kennisgeving aan de verdachte en zonder overdracht naar een andere instantie zoals kantonrechter of buitenlandse justitiële autoriteit. Het aantal kale sepots is jarenlang afgenomen. In 2009 en 2010 neemt dit aantal weer toe tot iets boven het niveau van 2005. In 2011 verdubbelt het aantal vervolgens tot 10.300.³ Het aantal voorwaardelijke beleidssepots neemt in de periode 2005-2011 eveneens toe tot een kwart van het totale aantal sepots in 2011. Het aantal onvoorwaardelijke beleidssepots neemt tot en met 2009 steeds iets toe, maar daalt scherp in 2010 en 2011 tot ruim onder het niveau van 2005 (zie figuur 5.5).

3 Deze stijging is mede te verklaren uit nieuwe jurisprudentie waardoor het vervolgen van personen in een asielaanvraag niet meer mogelijk is. Dit heeft ertoe geleid dat in 2011 een paar duizend Schiphol-zaken met een kaal sepot zijn afgedaan (bron: PaG).

Figuur 5.5 Soort sepot OM

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle misdrijfzaken die het OM in 2011 met een beleidssepot afdeed, is 1 op de 3 een misdrijfzaak met een geweldsmisdrijf; dit is meestal een mishandeling.⁴ In 2005 was dit ruim 1 op de 4. Bijna een derde van de beleidssepots betrof een zaak met een vermogensmisdrijf. Het aantal drugs misdrijven en economische misdrijven dat met een beleidssepot werd afgedaan is in de periode 2005-2011 meer dan gehalveerd (zie tabel 5.10 in bijlage 4).

Afdoening door voeging

Behalve misdrijfzaken transigeren of seponeren kan het OM misdrijfzaken ook voegen. Er zijn twee manieren om zaken te voegen. De voeging ter berechting is het samenvoegen door het OM van ingeschreven misdrijfzaken om de rechter deze zaken tegelijk te laten beoordelen. Het gaat dan vaak om meerdere zaken met dezelfde verdachte. In die gevallen is het praktisch en efficiënt om de verschillende feiten gezamenlijk te berechten. Bij een voeging ad informandum voegt het OM een misdrijfzaak zonder tenlastelegging bij een andere zaak die aan de rechter wordt voorgelegd,

⁴ Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat de hier gepresenteerde percentages zijn berekend op basis van het totale aantal beleidssepots. Er mag dus niet worden geconcludeerd dat een derde van alle ingeschreven zaken met een geweldsmisdrijf wordt geseponerd.

met het doel de rechter bij de bepaling van de strafmaat rekening te laten houden met de feiten in de gevoegde zaak. Dit laatste kan alleen als de verdachte het strafbare feit dat wordt gevoegd, heeft bekend. Het aantal voegingen ad informandum varieerde tot 2010 jaarlijks tussen de 3.400 en 4.000 zaken. Voegingen ter berechting kwamen bijna driemaal zo vaak voor. GPS-zaken worden niet meer door het OM gevoegd. Waar het OM vroeger besloot tot voegen ad informandum zal nu gekozen worden voor een afdoening met bijvoorbeeld een kleine taakstraf. In een zaak waar voegen ter berechting voor de hand ligt zal nu gekozen worden voor een dagvaarding. De voegingen ad informandum en ter berechting, alleen nog in gebruik bij de complexe zaken, daalden daardoor in aantal tot respectievelijk 1.900 en 4.400 in 2011 (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

Afdoening door overdracht

Ten slotte kan het OM zaken overdragen aan een ander arrondissementsparket. Dit gebeurt in beginsel op procestechnische gronden. Meestal gaat het er dan om dat een zaak is ingeschreven in het ene arrondissement, terwijl een ander arrondissement bevoegd is. Het aantal overdrachten lag tussen 2005 en 2008 jaarlijks rond de 3.500. Als een GPS-zaak wordt overgedragen, dan krijgt deze niet meer, zoals voorheen, een nieuw parketnummer bij het ontvangend parket; het parketnummer blijft gelijk en alleen de behandelende instantie wordt in de registratie aangepast. In 2011 is het aantal overdrachten nog maar 1.300 (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

Dagvaarding

Als het OM besluit een misdrijfzaak niet zelf af te doen, maar voor de rechter te brengen, dan volgt een dagvaarding. Het aantal uitgebrachte dagvaardingen in 2010 bedraagt 127.400. In 2011 is een lichte stijging te zien tot 130.900. Dit is nog steeds 20% minder dan het aantal dagvaardingen in 2005. Het percentage dagvaardingen van alle door het OM behandelde misdrijfzaken is in 2011 61%. Het OM doet 4 op de 10 zaken zelf af en brengt er 6 voor de rechter (zie tabel 5.1 in bijlage 4).

5.2 Misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten

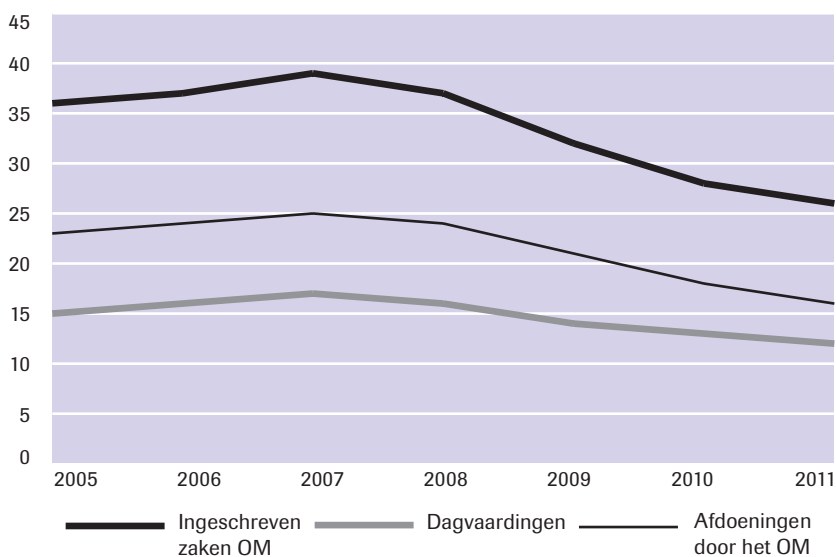
Deze paragraaf gaat in op de vervolging van strafrechtelijk minderjarige verdachten. Dit zijn personen die op het moment dat zij een strafbaar feit pleegden tussen de 12 en 18 jaar oud waren.

De opbouw van paragraaf 5.2 is gelijk aan die van paragraaf 5.1. Behandeld worden achtereenvolgens de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane misdrijfzaken en de wijzen van afdoening van misdrijfzaken door het OM.

5.2.1 Ingeschreven misdrijfzaken

Het aantal bij het OM ingeschreven misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten is in 2007 gestegen tot bijna 39.000. Daarna daalde dit aantal tot 25.900 in 2011 (zie figuur 5.6).

Figuur 5.6 Bij het OM ingeschreven en afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten, x 1.000

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.11 in bijlage 4.

Bron: CBS

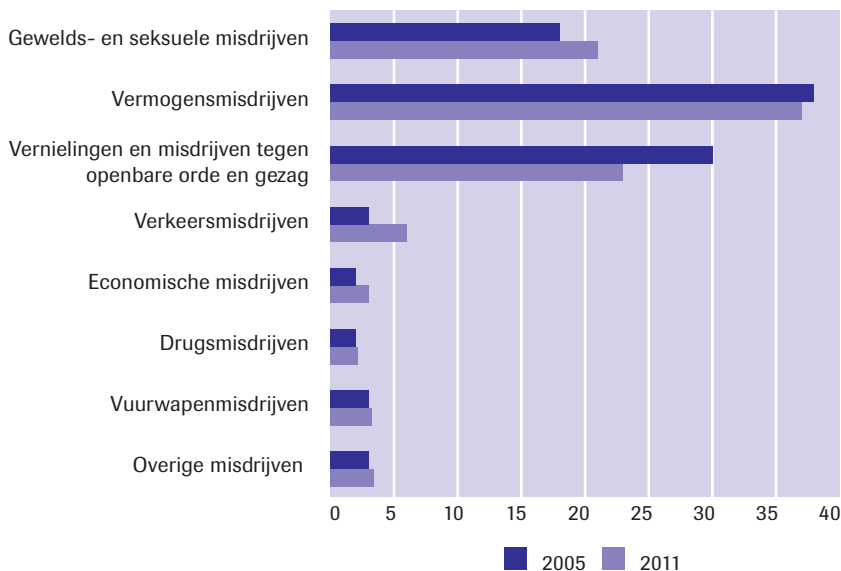
De verhouding mannen en vrouwen verandert bij de minderjarigen in de periode 2005-2011 niet veel. Het aandeel mannen wordt 2% lager en het aandeel vrouwen stijgt licht van 16% naar 18% (zie tabel 5.2 in bijlage 4). Ruim 40% van de in 2011 ingeschreven misdrijfzaken tegen minderjarigen betreft een vermogensmisdrijf. Het aandeel vernielingen is afgenomen tot iets meer dan een vijfde en het aandeel gewelds- en seksuele misdrijven nam licht toe tot eveneens iets meer dan een vijfde (zie tabel 5.12 in bijlage 4).

5.2.2 Afgedane misdrijfzaken

In tegenstelling tot de afdoening van alle misdrijfzaken worden de misdrijfzaken van minderjarigen vaker afgedaan door het OM zelf. In 2011 was het aantal afdoeningen door het OM in misdrijfzaken tegen minderjarigen 16.300 (zie tabel 5.4 in bijlage 4). Het percentage afdoeningen door

het OM van alle door het OM behandelde misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten ligt in de periode 2005-2011 steeds rond de 60% (zie tabel 5.11 in bijlage 4). Dit is veel meer dan het percentage afdoeningen door het OM in alle misdrijfzaken, dat in 2011 39% is (zie paragraaf 5.1). Hiervan betrof het in 2011 in 22% een zaak met een vrouwelijke verdachte. Dit is iets hoger dan het aandeel meisjes in 2005 (zie tabel 5.4 in bijlage 4). Ruim een derde (37%) van de OM-afdoeningen had te maken met vermogensmisdrijven, bijna een kwart met vernielingen en een vijfde met gewelds- en seksuele misdrijven. Het aandeel vernielingen is in de periode 2005-2011 afgenomen van 30% naar 23%, het aandeel geweldsmisdrijven en verkeersmisdrijven nam toe (zie figuur 5.7).

Figuur 5.7 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten naar soort misdrijf

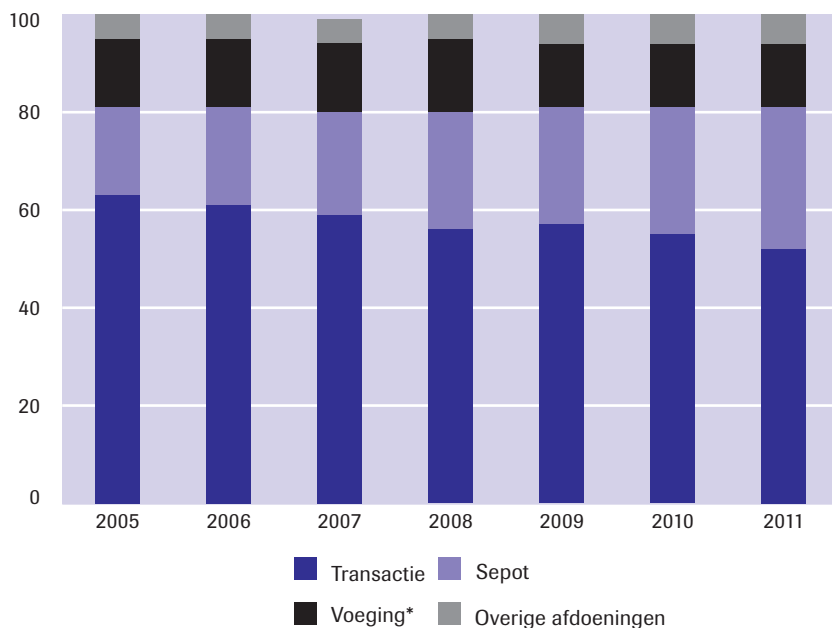
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.13 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ruim de helft (52%) van alle misdrijfzaken tegen minderjarigen die het OM in 2011 zelf afdeed betrof een transactie, vaak met een leer- of werkproject als gestelde voorwaarde. 29% was een sepot. Het aandeel van voegingen ad informandum en ter berechting samen was 13%. In de periode 2005-2011 nam het aandeel transacties in het totaal van de door het OM afgedane misdrijfzaken af, terwijl het aandeel van de afdoeningen door sepot is gestegen (zie figuur 5.8).

Per 1 maart 2011 kan de strafbeschikking ook aan minderjarigen worden opgelegd (jaarverslag CJIB, 2012). In de hier gepresenteerde cijfers komt de strafbeschikking echter nog niet voor.

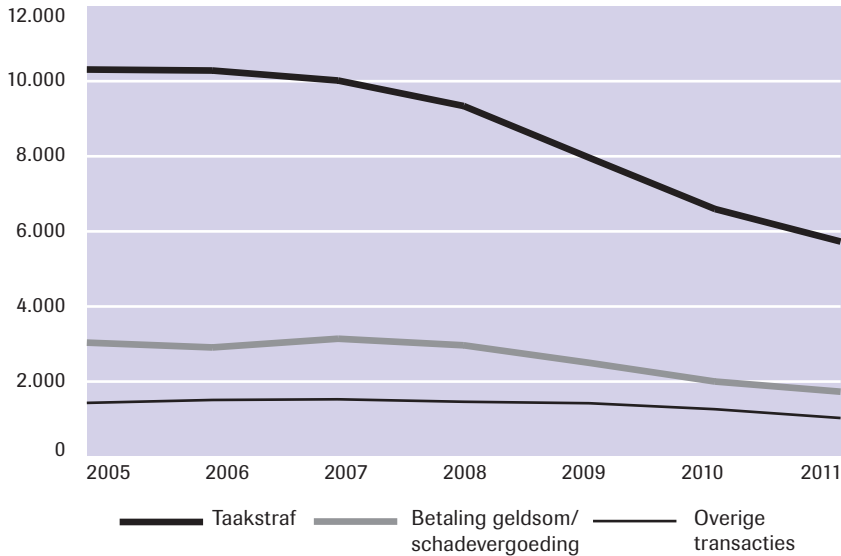
Figuur 5.8 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten naar wijze van afdoening

* Ter berechting en ad informandum.
 Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.14 in bijlage 4.
 Bron: CBS

Afdoening door transactie

Ook in misdrijfzaken tegen minderjarigen is de transactie de meest voorkomende OM-afdoening die wordt toegepast. Het aantal transacties in misdrijfzaken tegen minderjarigen is in de periode 2005-2011 wel met 43% afgenomen: van 14.800 naar 8.500 (zie tabel 5.14 in bijlage 4). De transactie met als voorwaarde het uitvoeren van een taakstraf komt het vaakst voor. Deze transacties zijn in dezelfde periode met 44% afgenomen (zie figuur 5.9).

Figuur 5.9 Soort transactie OM minderjarigen

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

Naar verhouding hebben misdrijfzaken met vermogensmisdrijven (37%) en vernielingen (23%) het hoogste percentage afdoeningen door transactie. Misdrijfzaken met gewelds- en seksuele misdrijven worden relatief minder vaak afgedaan met een transactie (18%). Vergeleken met 2005 is het percentage transacties in misdrijfzaken met vernielingen afgenomen. Het percentage in 2005 was 32 (zie tabel 5.15 in bijlage 4). Bij de transacties met een taakstraf gaat het wat vaker om een misdrijf uit het Wetboek van Strafrecht en iets minder vaak om een verkeersmisdrijf of een economisch misdrijf, maar de verschillen zijn niet groot. Ook hier is het aandeel vernielingen afgenomen (zie tabel 5.16 in bijlage 4). Bij de transacties met betaling geldsom gaat het in 41% om een verkeersmisdrijf (zie tabel 5.17 in bijlage 4).

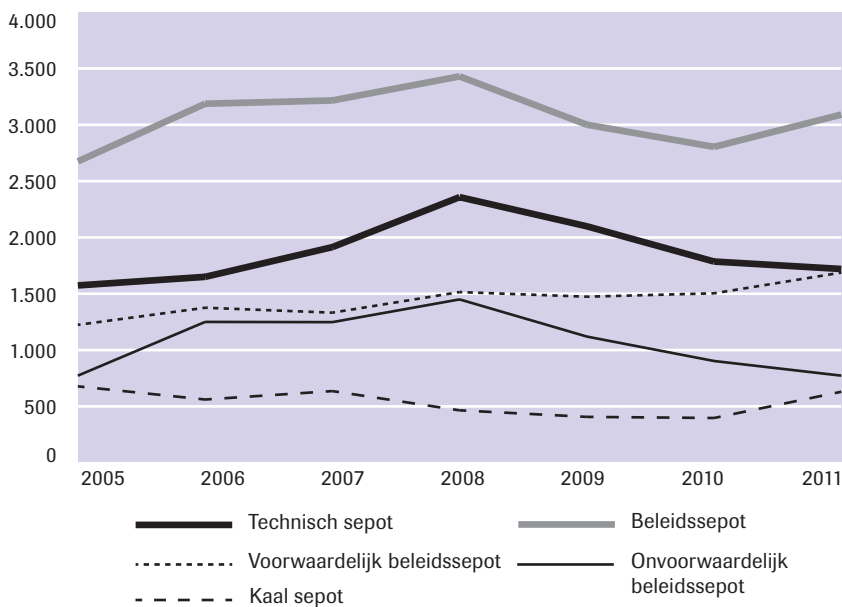
Het aandeel transacties met een taakstraf was 68% in 2011. Transacties met als voorwaarde betaling geldsom (11%) en schadevergoeding (10%) worden bij minderjarigen veel minder vaak toegepast (zie tabel 5.14 in bijlage 4).

Afdoening door sepot

Van alle in 2011 geseponeerde misdrijfzaken tegen minderjarigen werd 64% met een beleidssepot en 36% met een technisch sepot afgedaan. Het totale aantal sepot was het grootst in 2008, waarna er een daling inzette. In 2011 stijgt het aantal beleidssepots weer wat, terwijl het aantal

technische septs nog daalt. Het aantal voorwaardelijke beleidssepts is in de periode 2005-2011 steeds toegenomen. In 2011 is ruim één op de drie septs een voorwaardelijk sepot (zie figuur 5.10).

Figuur 5.10 Soort sepot OM minderjarigen

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijna een derde van alle misdrijfzaken tegen minderjarigen die het OM in 2011 met een beleidssepot afdeed gaat om misdrijfzaken wegens gewelds- en seksuele misdrijven. Ruim een kwart betrof vermogensmisdrijven en een kwart betrof vernielingen. In 2005 hadden de vernielingen het hoogste aandeel van alle met een beleidssepot afgedane misdrijfzaken (31%), gevolgd door vermogensmisdrijven (29%) en gewelds- en seksuele misdrijven (25%) (zie tabel 5.18 in bijlage 4).

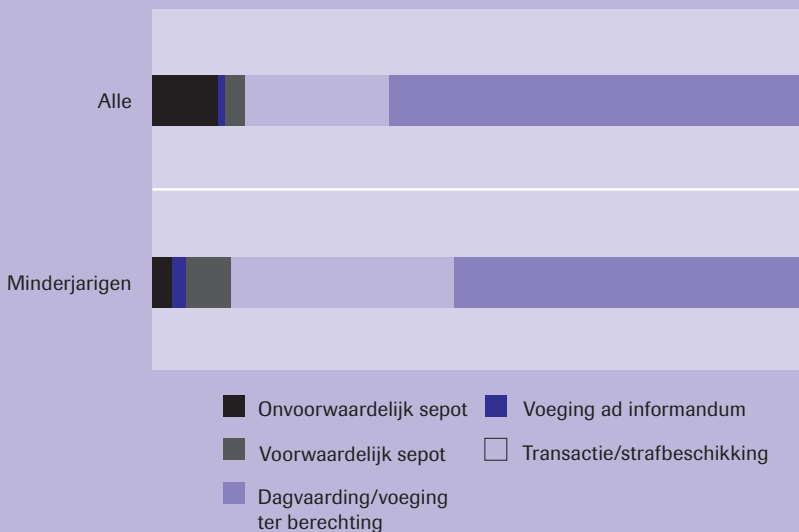
Dagvaarding

In 2011 is het aantal uitgebrachte dagvaardingen tegen minderjarigen 11.500. Dit is 9% van het totale aantal dagvaardingen in dat jaar. Het percentage dagvaardingen van alle door het OM behandelde misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten ligt in de periode 2005-2011 steeds iets boven de 40% (zie tabel 5.11 in bijlage 4). Dit is veel minder dan het percentage dagvaardingen tegen alle verdachten, dat in 2011 61% is (zie paragraaf 5.1).

Overzicht beslissingen vervolging in 2011

De figuur laat een overzicht zien van alle 215.000 beslissingen die in 2011 in het vervolgingstraject zijn genomen. Daaronder zijn de beslissingen uit 2011 in misdrijfzaken tegen minderjarigen weergegeven. De beslissingen zijn van links naar rechts gerangschikt; geheel links staat het percentage beslissingen met de minste impact, de septs zonder enige consequentie voor een verdachte. Geheel rechts staat het percentage beslissingen dat tot berechting leidt.

Figuur Soort beslissing OM in percentages van het totale aantal OM-beslissingen, 2011

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1, 5.6, 5.10 en 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

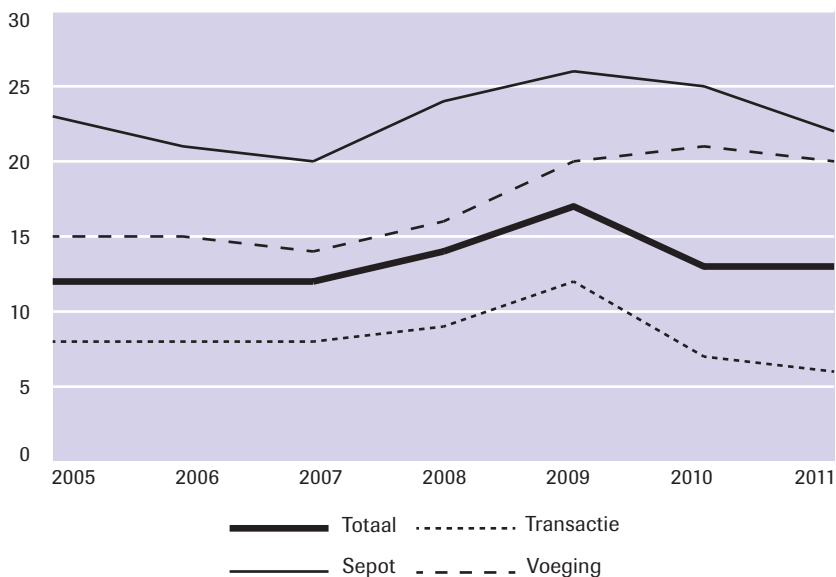
5.3 Doorlooptijden in misdrijfzaken OM

De tijd tussen het moment van inschrijving van een misdrijfzaak bij en afdoening door het OM wordt de doorlooptijd genoemd. De duur ervan wordt onder meer bepaald door de beschikbare personeelscapaciteit bij het OM, alsook door de ingewikkeldheid en aard van het misdrijf waarvan een persoon wordt verdacht.

In de periode 2005-2009 neemt de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane misdrijfzaken toe van 12 naar 17 weken. Daarna daalt deze weer tot 13 weken in 2011. De gemiddelde doorlooptijd verschilt per wijze van afdoening. Seponeren duurt het langst (gemiddeld 22 weken), gevolgd

door voegen (20 weken) en transigeren (6 weken). Vergeleken met 2005 is de gemiddelde duur van de doorlooptijd van voegen langer geworden; die van seponeren en transigeren nam af (zie figuur 5.11).

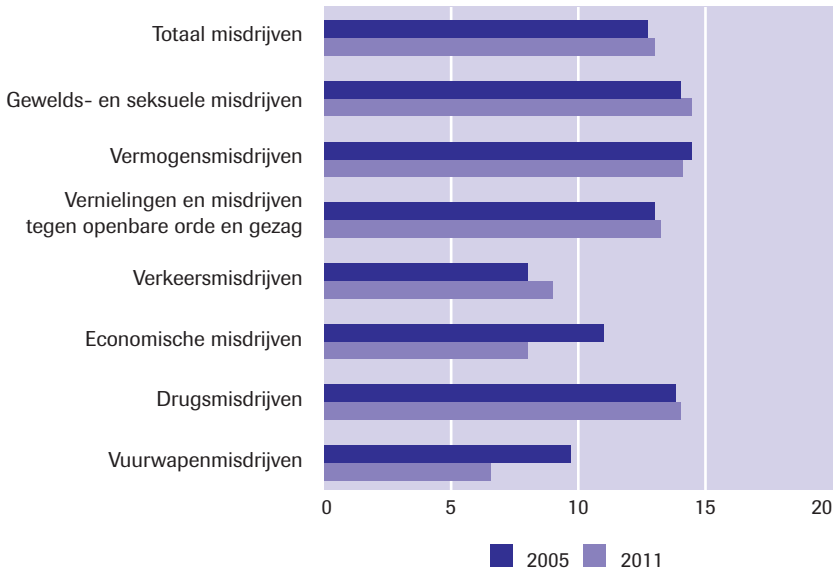
Figuur 5.11 Door het OM afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar wijze van afdoening, in weken

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.19 in bijlage 4.
Bron: CBS

De gemiddelde doorlooptijd verschilt ook per delictgroep. Het afhandelen van misdrijfzaken met gewelds- en seksuele misdrijven duurt met 15 weken het langst. Ook vermogensmisdrijven en vernielingen scoren met respectievelijk 14 en 13 weken bovengemiddeld. De duur van afhandeling van (vuur)wapenmisdrijven is met 7 weken het kortst (zie figuur 5.12).

Figuur 5.12 Door het OM afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar soort misdrijf, in weken

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.20 in bijlage 4.

Bron: CBS

De afhandeling van misdrijfzaken van minderjarigen duurt minder lang. De gemiddelde doorlooptijd nam in de periode 2005-2011 wel toe van 9 naar 11 weken. Ook bij de minderjarigen duurt seponeren het langst (16 weken). Voegen en transigeren duren beide 12 weken (zie tabel 5.21 in bijlage 4). Verschillen in doorlooptijd tussen delictgroepen zijn niet groot (zie tabel 5.22 in bijlage 4).